

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.088/2022/4.

A felperes: felperesi, felperes címe

A felperes képviselője: Pacsay & Sándor Ügyvédi Iroda, cím5

Az alperes: alperes, alperes címe

Az alperes képviselője: Litresits Ügyvédi Iroda, cím2

A per tárgya: képmáshoz és hangfelvételhez való jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 19.P.21.529/2021/12.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének az illeték viselésére vonatkozó rendelkezését úgy javítja ki, hogy abból mellőzi „az állam viseli” szövegrészt.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 101.600 (százegyezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlára az államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperesről hozzájárulása nélkül 2019. október 4-én a késő délutáni órákban kép- és hangfelvételek készültek, amelyeket az alperes saját politikusi Facebook-oldalán még ezen a napon – ugyancsak a felperes hozzájárulása nélkül – közzétett.

[2] A felperes a felvételek engedélye nélküli közzététele miatt 2019. október 10-én az székhely cím szám alatti címre – amely a Magyar Szocialista Párt kerületi Szervezetének székhelye – felszólítást küldött, amelyben a felvételek egy napon belüli eltávolítását, a birtokában lévő felvételek megsemmisítését kérte az alperestől. Elégtétel adásaként kérte, hogy az alperes tegyen közzé írásbeli nyilatkozatot mindazon felületeken, ahol a felvételeket közzétette, elismerve, hogy a közzétételre a felperes engedélye nélkül került sor. Az alperestől 500.000 forint sérelemdíj öt napon belüli megfizetését is kérte.

[3] A posta az írásbeli felszólítást „nem kereste” jelzéssel kézbesítette vissza a felperes részére, ezért a felperes 2019. november 1-én keresetet terjesztett elő. Ebben kérte, hogy a bíróság állapítsa meg; az alperes a róla 2019. október 4-én a késő délutáni órákban település kerületében készített képmás- és hangfelvételeknek (a továbbiakban: felvételek) az engedélye nélkül, az alperes Facebook-oldalán 2019. október 4-én közzététellel történt felhasználásával megsértette a képmáshoz és hangfelvételhez fűződő személyiségi jogait. Kötelezze a bíróság az alperest a jogsértés abbahagyására, a felvételeknek a bejegyzésekből és saját eszközeiről történő végleges törlésére és egyúttal kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, kötelezze továbbá arra, hogy Facebook-oldalán új bejegyzés keretében tegyen közzé egy részletes írott nyilatkozatot, amelyben elismeri, hogy megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez való jogát. A felperes az alperes perköltségben marasztalására is igényt tartott.

[4] Keresetének jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésére, a 2:43. § g) pontjára, a 2:48. § (1) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 502. § (1) bekezdésére és 503. § (3) bekezdésére hivatkozott.

[5] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Alaki védekezése szerint a felperes jogi képviselője a 2019. október 8-án kelt írásbeli felszólítást nem az alperes lakcímére küldte meg, ezért azt az alperes meg sem kapta. A felszólító levélhez a jogi képviselő nem csatolta az ügyvédi meghatalmazását, továbbá nem tudta hitelt érdemlően bizonyítani, hogy a felszólítást mikor és kinek kézbesítették. A felszólító levél ekként a joghatás kiváltására alkalmatlan, a Pp. 502. § és a Pp. 503. § (1) bekezdés rendelkezése szerinti, a sérelem orvoslása iránti kötelező előzetes eljárásra nem került sor. Utalt e körben az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 34. §-ára és a Ptk. 6:15. §-ára.

[6] Érdemi védekezésében arra hivatkozott, hogy a felvételek kampányidőszakban, a közszereplő felperesről kampánytevékenység folytatása során készültek. Azokat a felperesről alkotott politikai véleményként tette közzé. Közérdeklődésre számot tartó eseményről számolt be, amelynek során a közügyekről való hiteles tájékoztatás alkotmányos jogát gyakorolta. A felvételek a felperesről nyilvános közszereplése során készültek, így a Ptk. 2:48. § (2) bekezdése alapján nem volt szükség a megjelentetéshez hozzájárulására.

Észrevételezte, hogy a felvételeken a felperes napszemüvegben látható, így felismerhetősége is kétséges.

[7] Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek összesen 201.600 forint perköltséget. Rendelkezése szerint „(K)ötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg az államnak a NAV külön felhívására 36.000.- (harminchatezer) forint illetéket az állam viseli”.

[8] Elsőként az alperes alaki védekezését vizsgálta, ennek során összefoglalta a per korábbi szakaszában történeteket, a Fővárosi Ítéltábla 1.Pkf.25.302/2021/2. számú végzésében kifejtetteket. Jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek, hogy a felperes a keresetlevélben is a „székhely cím” szám alatti címet jelölte meg az alperes lakcímeként.

[9] A megismételt eljárásban az alperes igazolta, hogy az alperes közhiteles nyilvántartás szerinti lakóhelye 1996. december 12-től kezdődően alperes címe szám alatt van, bejelentett tartózkodási helye nincs. Az alperes ugyanakkor nem bizonyította, hogy a felperes a felszólító levélhez nem mellékelte ügyvédi meghatalmazást.

[10] Az elsőfokú bíróság az alkalmazott jogszabályok körében ismertette a Pp. 502. § (1) bekezdés, az 504. § (1)-(2) bekezdés, a Pp. 495. § rendelkezéseit. Bizonyítottnak tekintette, hogy az alperesnek a felperes által megadott budapesti lakcím nem a lakcíme. Az alperes sem a keresetlevelet, sem pedig a felperesnek a kötelező megelőző eljárásra vonatkozó felszólító levelét ezen a címen nem kaphatta kézhez. Ebből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy az alperessel szemben kötelező, a pert megelőző eljárás nem volt szabályszerűen lefolytatott és a keresetet elutasította.

[11] A perköltségről az alperes pernyertességére tekintettel a Pp. 81-83. §-a alapján határozott és megállapította, hogy a felperes az állam által előlegezett illeték megfizetésére a Pp. 101. § és 102. § alapján köteles.

[12] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett. Jogorvoslati kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének keresete szerinti tartalommal történő megváltoztatására és az alperes perköltségben marasztalására irányult. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdésének *c) – e)* pontjai szerint jelölte meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 502. § (1) bekezdését, az 503. § (1) bekezdését, az 504. § (1) bekezdését, az nem felel meg a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Pkf.25.302/2021/2. számú végzésében előírt vizsgálati kritériumoknak.

[13] Arra hivatkozott, hogy az ítéltábla végzésében kifejtettek elsősorban a keresetlevél benyújtásának garanciális követelményeire vonatkozó okfejtést tartalmaztak. A pert megelőző, a Pp. 502. § (1) bekezdése szerinti előzetes eljárás lefolytatására azonban nem a keresetlevél kézbesítésére irányadó Pp. 170. § (1) bekezdés *b)* pontja alkalmazandó. A felperes a felszólító levél alperes részére történő megküldése során jóhiszeműen, tisztességesen járt el, az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította. A perbeli időszakban hatályos rendelkezés [Pp. 502. § (2) bekezdés] nem írta elő követelményként a felszólító levél lakcímre történő kézbesítését. A felszólító levél „nem

kereste” jelzéssel érkezett vissza felperes részére, ebből következően a megelőző eljárást szabályszerűen lefolytatta, nem volt akadálya a perben érdemi döntés meghozatalának.

[14] Az elsőfokú bíróság az előzetes eljárás szabályszerűsége tekintetében okszerűtlen és téves jogértelmezési gyakorlat szerint járt el, amely a felperes jogérvényesítésének súlyos és indokolatlan elnehezítését eredményezte. Utalt e körben az ítéltábla más eseti döntésében (1.Pf.20.569/2020/4. számú ítéletében) kifejtettekre is, továbbá a Fővárosi Törvényszék 65.P.22.665/2019/9. és a Kúria Pfv.IV.21.186/2021/5. számú döntésére.

[15] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes 101.600 forint perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a keresetet, figyelemmel arra, hogy a pert megelőző kötelezően lefolytatandó eljárásra nem került sor. Az alperes a perben igazolta, hogy lakcíme évek óta változatlan, az pedig nem volt vitás, hogy az MSZP kerületi Szervezete irodájának címe ezzel nem egyezik. A periratok szabályszerű kézbesítésének szükségessége körében utalt az ítéltábla jelen perben, illetve más perben hozott döntéseiben kifejtett indokokra.

[16] Arra is hivatkozott, hogy a perindításnak a Pp. 502. § módosulásától függetlenül, továbbra is követelménye, hogy pert megelőző felszólítás határidőben megérkezzen, azt a felperes igazolni tudja [a Pp. 502. § (3) bekezdése, az 503. § (6) bekezdése]. A jelen perben egyik előfeltétel sem teljesült. Ettől eltérő értelmezés jogbizonytalanságot eredményezne, továbbá az esetleges végrehajtási eljárást is ellehetetlenítené.

[17] A fellebbezés alaptalan.

[18] A Fővárosi Ítéltábla előrebocsátja, hogy a felperes a másodfokú felülbírálati jogkör megjelölése során nem fűzött indokolást a Pp. 369. § (3) bekezdés *d)* pontja alapján kért jogkörgyakorláshoz. A fellebbezésben felsorolt érvek egyike sem illeszkedik az előbbi rendelkezéshez, mert az alapvetően a Pp. 279. § (3) bekezdésben szereplő esetkörben hozott döntések felülmérlegelésére vonatkozik. A jelen ügyben ilyen mérlegelés eredményeként hozott döntés nincs, ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot a Pp. 369. § (3) bekezdés *c)* és *e)* pontjai szerint végezte el.

[19] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdés szerinti korlátok között bírálta felül. Ennek során azt kellett megítélnie, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította-e el a keresetet – az alperes alaki kifogására figyelemmel – érdemi vizsgálat nélkül. Az elsőfokú bíróságnak arra figyelemmel kellett vizsgálódását elvégeznie, hogy előzetes eljárás esetleges formai vagy tartalmi fogyatékosságainak értékelése nem az eljárási jogi legitimáció, hanem az anyagi jogi igényérvényesítés feltételeinek vizsgálatára tartozik. A képmás védelmére irányuló perben a bíróságnak az anyagi jogi jogosultság – általában bizonyítást igénylő – törvényi tényállási elemeinek fennállásáról nem a keresetlevél befogadásáról hozott döntés során, hanem az ügy érdemi eldöntésénél kell állást foglalnia.

[20] A másodfokú bíróság a felülbírálat eredményeként az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, kifejtett indokait az alábbiak szerint egészíti ki.

[21] A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan a felperes az alperestől a Pp. 502. § (1) bekezdése szerint 2019. október 8-án kelt nyilatkozatával írásban kérte a képmás védelméhez fűződő jogának megsértése miatt őt ért sérelem orvoslását. A felszólítást 2019. október 28-án közöltnek tekintette, figyelemmel a postai kézbesítés sikertelenségére.

[22] A Pp. 502. § (2) bekezdésének 2019. október 8-án hatályos szövegének értelmezésével kapcsolatban kialakult ítélkezési gyakorlat szerint a megfelelő címre írásban küldött kérelem akkor tekinthető a Pp. 495. § (2) bekezdése szerint megérkezettnek, amikor már csupán a kérelmezetten múlik, hogy azt ténylegesen mikor veszi át és mikor ismeri meg. Mindez a postai kézbesítés esetén megfelel annak az időpontnak, amikor a posta elsőként kíséri meg a kérelmet tartalmazó, megfelelő címre küldött küldemény kézbesítését oly módon, hogy a küldemény átvételének lehetőségéről értesítést hagy a címhelyen (a Kúria Pfv.IV.21.178/2020/6. számú ítélete).

[23] Az anyagi jogi jognyilatkozat hatályosulásához szükséges, hogy az a címzethez megérkezzen, a nyilatkozat tartalmának megismerése, illetve annak elmaradása azonban már a címzett érdekkörébe tartozó magatartás. Amennyiben a fél az anyagi jogi nyilatkozatot a címzett részére megküldte, a posta pedig a küldemény érkezéséről szóló hivatalos értesítést a postaládájában elhelyezte (a küldemény érkezését tanúsította), megteremtette a lehetőségét annak, hogy tartalmát a másik fél megismerje. Az ezt követően „nem kereste” jelzéssel visszaküldött levél annak igazolására alkalmas, hogy a kézbesítő az adott címen értesítést hagyott, megteremtve ezzel a küldemény átvételének és tartalma megismerésének a lehetőségét (a Kúria Pfv.I.21.735/2019/7. számú ítélete).

[24] A Pp. 504. § utaló szabálya alapján ez az értelmezés irányadó a Pp. 502. § (3) bekezdésére is. Mindebből azonban az is következik, hogy az előbbi értelmezés csak arra az esetre irányadó, ha a küldeményt megfelelő címre kézbesíti a posta.

[25] A perbeli esetben az alperes részére postai úton feladott küldemény akkor tekinthető megfelelő címre feladottnak, amennyiben a küldemény lakcímet, levelezési címet vagy egyéb módon megállapítható értesítési címet tüntet fel. A „tevékenysége végzésének helyére” küldött felszólítás – amennyiben azt a posta „nem kereste” jelzéssel kézbesítette vissza – nem tekinthető a Pp. 502. § (3) bekezdés szerint megérkezett küldeménynek, ezért a Pp. 502. § szerinti előzetes eljárás szabályos lefolytatását sem bizonyítja.

[26] A felperes téves következtetést vont le a Pp. 502. § (2) bekezdését érintő, a perben még nem alkalmazandó jogszabályváltozás indokaiból és tényéből. Magyarország Alaptörvénye 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az

Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[27] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosításáról szóló 2020. évi CXIX. törvény végső előterjesztői indokolása a törvény 68. § és 69. §-hoz – amely a Pp. 495. § (1) bekezdését és a Pp. 502. § (1) és (2) bekezdését érintette – a jogszabályváltoztatás indokoltságát a jogalkalmazói visszajelzésekre vezette vissza. Ezek a sajtó- illetve képmásperek esetében kötelező megelőző eljárás megindításának határidejét érintették oly módon, hogy az 502. § (1) bekezdés szerinti határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a sérelem orvoslása iránti kérelmet legkésőbb a határidő utolsó napján a készítő, illetve a felhasználó címére ajánlott küldeményként postára adták. E módosítás célja az, hogy a sérelmet szenvedett személy érvényt tudjon szerezni igényének akkor is, ha csak a határidő lejártát közvetlenül megelőzően szerez tudomást a jogsértésről. Nem indokolt ugyanis a kézbesítés tényleges megvalósulásához szükséges időtartam hosszától vagy a kézbesítés sikerességétől függővé tenni a későbbi bíróság előtti jogérvényesítés lehetőségét. A Pp. módosítása nem érintette azonban az azzal kapcsolatos, a Pp. 502. §-ra vonatkozó joggyakorlatot, hogy a kötelező előzetes eljárás során a sérelem orvoslását célzó felhívást a készítő, illetve a felhasználó részére kell megküldeni, mégpedig postai küldemény esetében olyan címre, amely a készítő, illetve felhasználó címének minősíthető.

[28] Erre vonatkozó konkrét jogszabályi rendelkezés hiányában nem kizárt a küldeménynek a címzett lakó- vagy tartózkodási helyétől különböző, más kézbesítési címre (például a címzett munkahelyére) irányítása sem, ebben az esetben azonban a nyilatkozat kizárólag akkor minősül joghatályosan közöltnek, ha kétséget kizáróan bizonyítható, hogy azt a címzett személyesen átvette. A jelen perben ez fel sem merült, a küldeményt a posta „nem kereste” jelzéssel kézbesítette vissza a feladónak.

[29] A felperes jóhiszeműségével kapcsolatos érveléssel összefüggésben arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy az alperesnek a kézbesítési kifogás és igazolási kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezésével kapcsolatban előterjesztett észrevételeiben maga a felperes hivatkozott arra, hogy az alperes tevékenysége végzésének helyére küldte az iratokat. Ezzel azt a saját tudomását támasztotta alá, hogy a megadott cím nem az alperes lakcíme.

[30] Nem alapos az a hivatkozása sem, hogy az alperes lakcímét önhibáján kívüli okból nem deríthette fel. A felperes maga döntött úgy, hogy a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog érvényesítése iránt indított per szabályai szerinti eljárás lefolytatását kéri a bíróságtól és nem a személyiségvédelem általános szabályai szerinti pert kezdeményez.

[31] A felperes a jelen perre irányadó speciális határidő rövidségére hivatkozva fellebbezésében azt adta elő, hogy nem volt módja az alperes lakóhelyének felkutatására.

[32] A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet alapján a személyi adat- és lakcímnyilvántartás közigazgatási szervei a törvényben meghatározott feltételekkel és korlátok között – a polgár, illetve jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kérelmére, a felhasználás céljának és jogalapjának igazolása esetén – adatot szolgáltatnak. A felperes semmivel sem támasztotta alá, hogy mi akadályozta az adatkérés

megkísérlésében. Ugyanakkor – a lakcímadat felderítés szükségtelenségével kapcsolatos érvével összhangban – nem volt elzárva a [27] bekezdés szerinti, más módú közléstől sem. A szabálytalan közlési kísérlet következményét azonban nem háríthatja az alperesre.

[33] A fellebbező jogorvoslati kérelmében hivatkozott, az ítélezési gyakorlatból vett konkrét példákkal kapcsolatban az ítéltábla arra utal, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 163. § (1b) bekezdéséből és a Pp. 346. § (5) bekezdéséből következő, az alsóbb fokú bíróságokra kötelező értelmezés a kúriai határozathoz kapcsolódik. A jelen ügyben azonban a felperes által megjelölt, Pfv.IV.21.186/2021/5. számú ítélet elvi tartalmának első mondata a fellebbezési eljárásban már nem volt releváns. A Kúria által közzétett értelmezés ugyanis arra vonatkozik, hogy képmáshoz és a hangfelvételhez való jog érvényesítése iránt a pert megelőző kötelező előzetes eljárásra adott meghatalmazás joghatályát nem érinti az, ha a felszólítással együtt a meghatalmazást nem közölték. E jogkérdés vizsgálatának szükségessége a másodfokú eljárásban – erre irányuló fellebbezési kérelem és ellenkérelem nélkül – már nem merült fel.

[34] Mindezen kiegészített indokokkal a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az eltérő jogkövetkezmény levonására és olyan kérdésben történő határozathozatalra, amelyben az elsőfokú bíróság nem határozott [Pp. 369. § (3) bekezdés *c)* és *e)* pont], a fellebbezésben foglalt indokok alapján nem kerülhetett sor.

[35] Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítéletnek a le nem rótt kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezése értelemzavaró elírást tartalmaz.

[36] A Pp. 352. § (1) bekezdés szerint, ha a határozat névcserét, hibás névírást, szám- vagy számítási hibát, illetve más hasonló elírást tartalmaz, a bíróság azt kérelemre vagy hivatalból bármikor kijavíthatja. A 353. § alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatát a fellebbezést érdemben elbíráló határozatában is kijavíthatja.

[37] Figyelemmel az elsőfokú ítélet indokolása [43] pontjában írtakra is, az elsőfokú ítéletet annak érdemi felülbírálatát megelőzően az ítéltábla kijavította.

[38] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre ezért a Pp. 364. § utaló szabálya szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesnek az ügyvédi munkadíjat és az állam javára a le nem rótt fellebbezési illetéket.

[39] Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének *a)* pontja, és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[40] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2022. április 7.

dr. Kovács Helga s.k.

a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.

előadó bíró

dr. Stecbauer Anita s.k.

bíró